

Sveučilište u
Zagrebu

A project implemented
by University of Zagreb

This project is funded
by The European Union

Dani Kule Jankovića - 2013.

(A.2.3 „Common heritage Awareness Days 2013“)

Vrijeme održavanja skupa:

30. i 31. 07. 2013; efektivno, kao cjelodnevna događanja od 29. 07. do 4. 08. 2014

Mjesto održavanja:

Kompleks Kule Stojana Jankovića u Islamu Grčkom, općina Benkovac, Zadarska županija.

Organizator skupa:

«Društvo za obnovu i revitalizaciju Kule Stojana Jankovića – Mostovi» (kraći naziv: «Prijatelji Kule Jankovića»)

Pokrovitelj skupa:

EU projekt: «Kula Jankovića: spomenik kulture, pokretač održivog razvoja Ravnih kotara» (engl. «Jankovic Castle: historic site, generating sustainable development of the Ravni Kotari region»; 2012-2014). Nositelj projekta je Sveučilište u Zagrebu; a referenca je: EUROPEAID/131266/C/ACT/MULTI.

Sudionici skupa:

- Najbrojniji posjetitelji, upravo kako je bilo i zamišljeno, bilo je prvenstveno lokalno pučanstvo, iz samih okolnih sela, te bliže i dalje okolice. Brojni su bili i gosti lokalnih ljudi, a to su najčešće bila djeca ili bliža rodbina, koja (sada) živi negdje drugdje. Kako je poziv (osim što je bio nalijepljen po okolnim selima, od Posedarja do Benkovca) razaslan i na oko 200 e-mail adresa, bilo je posjetitelja koji pripadaju različitim kategorijama: članovi projekta, potencijalno zainteresirane osobe iz muzejskih, obrazovnih, i drugih kulturnih institucija, lokalnih uprava (od općina do Zadarske županije), članovi nevladinih udruga iz okolice, prijatelji Kule, te predstavnici medija, posebno lokalnih.. Bilo je i klasičnih turista, tj. ljudi koji su prvi puta čuli za Kulu i njene vrijednosti, ili su bili privučeni sadržajem nekog od brojnih događanja. Samo na predstavi *Bilješke jednog vremena*, bilo je oko 70 ljudi. S obzirom na karakter skupa i istovremena događanja na različitim dijelovima kompleksa nije bilo moguće uspostaviti neku jedinstvenu listu učesnika. Stoga će se procjena broja posjetitelja moći napraviti na temelju *Knjige posjetitelja (Knjiga utisaka)*. U nju se tijekom 2013 g. upisalo ukupno oko 600 posjetitelja/ica. Od toga je najveći broj posjeta bio upravo tijekom ove aktivnosti, odnosno u danima nakon što je događaj najavljen, te u danima nakon medijskih izvješća – TV, radio, dnevne novine itd. *Knjige posjetitelja* kule Jankovića, s potpisima (te povremeno utiscima i komentarima) u te dane pokazuje 190 upisanih i potpisanih posjetitelja (stvarni broj, dakle ubrajajući i one koji su „promašili“ *Knjigu posjetitelja*, očito je bio i znatno veći).

Opis aktivnosti:

Ovaj sad već tradicionalni popularni događaj namijenjen je općoj populaciji, od sasvim lokalne, zatim bliže okolice pa na dalje, s ciljem osvještavanja zajedničkih kulturnih i

povijesnih vrijednosti koje dijele ljudi obje vjere, u zajedničkom povijesnom arealu, a među koje je nedavni rat unio toliko međusobnog nepovjerenja. Za taj cilj je Kula Jankovića, s ličnostima poput Stojana Jankovića i Vladana Desnice ali i drugim, manje istaknutim, upravo PARADIGMATSKO ZAJEDNIČKO kulturno nasljeđe.

Ove godine aktivnosti tijekom „Common heritage awareness days 2013“ su uključile:

A) Cjelodnevni obilazak obnovljenih dijelova Kule Jankovića

- Vođene ture uz stručna tumačenja vrijednosti ovog kulturnog nasljeđa ili kao slobodni obilasci gostiju po kompleksu i parku
- Razgledanje foto-izložbe o Kuli
- Obilazak Etnografske zbirke
- Cjelodnevne slikovne prezentacije o Kuli Jankovića (PPT prezentacije, filmovi, video-zapisi: O Kuli kroz povijest, o kulturnoj baštini Kule, o obnovi, planovima za budućnost, o potencijalima ove zajedničke kulturne baštine za održivi razvoj regije)
- Dijeljenje promotivnog materijala, kratke brošure o povijesti i zbirka Kule Jankovića i pretiska kolekcije narodnih pjesama u kojima se govori o Stojanu Jankoviću. Iz oba materijala je vrlo jasno vidljivo da je Stojan kao poznati narodni junak prisutan u obje konfesionalne zajednice.

B) Posebni programi

- Mr.sc. M. Savić: Islamljani i Jankovići – zajedničko sjećanje (predavanje sa slajdovima)
- Predstava „Bilješke jednog vremena“, režija S. Patafta (re-kreacija povijesnog trenutka prema tekstovima S. Matavulja, V. Desnice i članova grupe EHO)
- Otkrivanje pronađene i obnovljene biste Sime Matavuja, rad kipara Grge Antunca
- Dječja predstava *Princeze i vitezovi* (kostimirani u povijesne nošnje; udruga „Trag“).
- Višestruki nastup lokalnog KUD-a „Kamen“, čiji su članovi odjeveni u narodne nošnje za posjetitelje izvodili napjeve lokalnog kraja (uključujući i „ojkanje“/“groktenje“) koristeći se tradicionalnim instrumentima te tradicijske plesove, u nošnjama.

Završno druženje, uz tradicijsko Kolo u „velikoj avliji“, te moderna svirka i ples mladih do kasnih sati u „maloj avliji“.

Ciljevi skupa i rezultati:

Manifestacija je imala za cilj osvještavanje zajedničke kulturne baštine i njenog značaja na konkretnim primjerima gdje to postaje sudionicima očevito. (Dakle ne putem teoretiziranja i eventualnih pokušaja verbalnog uvjeravanja, koji bi svakako nailazili na otpor uslijed trauma izazvanih ratom).

Upoznavanje dijela kulturnog blaga Kule Jankovića često je i direktno služilo tom cilju, npr. kad su posjetitelji u etnografskoj zbirci prepoznavali upotrebne predmete iz svakodnevnog života, koji se i danas ponegdje koriste (a do nedavno su se masovno koristili) u svakodnevnom životu ljudi u čitavom kraju (naravno, bez obzira na vjeru). Također, bilo je i dirljivo vidjeti kako ljudi iz raznih (danas još uvijek međusobno vrlo nepovjerljivih) sela prepoznaju tradicijske pjesme, nošnje, starinsku opremu te tradicijske plesove kao dobro poznate, svoje, (a koje, upravo radi psiholoških barijera, dugo nisu imali prilike čuti/vidjeti).

Sveučilište u
Zagrebu

A project implemented
by University of Zagreb

This project is funded
by The European Union

(I tradicijskom pjevanju i plesovima KUD-a „Kamen“ spontano se pridruživalo i lokalno stanovništvo iz samog sela).

Iako teže mjerljivi, vrlo su vjerojatni i drugi pozitivni učinci povećanja svijesti o ljepotama i vrijednosti kulturne baštine, jačanja samosvijesti kroz identifikaciju s kulturnom baštinom. saznanja o zajedničkim elementima te kulturne baštine, te, naročito, o potencijalnoj koristi koju obližnja sela mogu imati od činjenice da je vrijedni objekt kulturne baštine u njihovom susjedstvu (prodavanje proizvoda i usluga posjetiteljima, razvoj 'seoskog turizma').

Manifestacija je sigurno doprinijela i povećanju svijesti o tome kako povezivanja i zajednički nastup mogu olakšati i učiniti uspješnijom turističku ponudu regije i ukloniti ili bar umanjiti prepreke prema bržem razvoju te otvoriti nove mogućnosti razvoja.

Ovako bogati program događanja bilo je moguće organizirati zahvaljujući sponzorstvu SNV-a (restauracije biste S. Matavulja, te koncipiranje i izvedbu predstave Bilješke jednog vremena) te Udruge «Prijatelji Kule Jankovića» i domaćina (vlasnika objekta), koji su na razne načine (omogućavanjem boravka te ugošćavanjem, uslugama prijevoza i na druge načine) omogućili sva druga specijalna događanja bez honorara izvođačima i predavaču. Primjerice, svi izvođači predstave (11 mladih ljudi - članova dramske grupe EHO) su pet dana kao gosti u Kuli uvježbavali predstavu „na licu mjesta“. Dodatne (i korisne) aktivnosti tih mladih gostiju Kule, uključivale su večernja druženja s lokalnom omladinom (koja je, onda, naravno i došla na predstavu), a bilo je i povremenih „nagradnih“ prijevoza na kupanje.

Nekoliko slikovnih ilustracija s manifestacije A.2.3 „ Common heritage Awareness Days 2013

:

Otvoreni dani Kule Jankovića 2013

Mali istaživači otkrivaju „Tamnicu“
...a druge više privlače izvanredni
vidici s gornje terase Kule

- Dječja predstava *Princeze i vitezovi*
udruge Trag.

Svečano otkrivanje obnovljene
biste Sime Matavulja (rad Grga
Antunca)

Predstava „Bilješke jednog vremena“,
režija S. Patafta (re-kreacija povijesnog
trenutka prema tekstovima S. Matavulja i
V. Desnice te članova grupe EHO),

Sveučilište u
Zagrebu

A project implemented
by University of Zagreb

This project is funded
by The European Union

Sviranje na starim instrumentima te
pjesme i plesovi u nošnjama članova
grupe iz okolice Benkovca

Tradicijsko Kolo u „velikoj avliji“
i „moderni“ ples do zore u „maloj avliji“

